

Súd: Okresný súd Žiar nad Hronom
Spisová značka: 32P/67/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6425200923
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 09. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rebeka Herdová
ECLI: ECLI:SK:OSZH:2025:6425200923.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žiar nad Hronom v konaní pred sudkyňou JUDr. Rebekou Herdovou vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX C. D. E., t. č. F. G., so sídlom H. E. XXX/XX, XXX XX G., zastúpené: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žiar nad Hronom, ako kolíznym opatrovníkom, dieťa rodičov: matka I. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX C. D. E., t. č. J. XX, B., D. B. K., otec K. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX C. D. E., t. č. G., C. D. E., o návrhu navrhovateľky: I. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B. XXXX/XX, XXX XX C. D. E., t. č. J. B. XXX/X/X, L., K. K., na zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, takto

rozhodol:

I. Maloletý A. B., nar. XX.XX.XXXX, sa z v e r u j e do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky I. B., nar. XX.XX.XXXX, ktorá je o p r á v n e n á maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok.

II. Matka maloletého dieťaťa I. B., nar. XX.XX.XXXX je p o v i n á prispievať na výživu maloletého A. výživným vo výške 50 eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozhodnutia.

III. Otec maloletého dieťaťa K. A., nar. XX.XX.XXXX je p o v i n ý prispievať na výživu maloletého A. výživným vo výške 30 % zo sumy aktuálneho životného minima na nepľnoleté nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozhodnutia.

IV. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 22.04.2025 sa stará matka maloletého domáhala jeho zverenia do jej náhradnej osobnej starostlivosti. V návrhu uviedla, že maloletému poskytne bezpečné a stabilné rodinné prostredie, vhodnú výchovu a vzdelanie a zdravotné a emocionálne zabezpečenie. Výživné nepožadovala a styk maloletého s otcom nepovažovala za vhodný z dôvodu alkoholizmu a zanedbávania dieťaťa.

2. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žiar nad Hronom (ďalej len „ÚPSVaR“) k podanému návrhu prvotne zaujal stanovisko, že v súčasnosti nie sú dostatočne preverené podmienky na zverenie maloletého A. do starostlivosti starej matky. Navrhol zamietnuť návrh na zverenie maloletého do starostlivosti starej matky aj z dôvodu výpovede samotného maloletého A., ktorý sa počas výsluchu na Okresnom súde v Žiari nad Hronom jasne vyjadril, že si nevie predstaviť sa presťahovať k starej matke. Maloletý uviedol, že nechce meniť školu, neovláda jazyk krajiny, v ktorej stará matka žije, a zdôraznil, že má v škole a na skupine v F. G. kamarátov a chce byť v kontakte so svojím otcom, s ktorým má vytvorený citový vzťah ako aj s bratom mal. K.. Doterajšie zistenia nepreukázali dlhodobý záujem zo

strany starej matky. V tejto súvislosti tiež poukázal na existenciu súrodeneckého vzťahu s mal. K., ktorý je umiestnený v inom zariadení, no s ktorým je mal. A. v kontakte.

3. Súd vo veci nariadil pojednávanie na deň 28.07.2025. Na pojednávaní navrhovateľka doplnila, že v súčasnosti býva v štátnom sociálnom byte 1 izbovom, ktorý je zariadený. Má veľkú izbu, kuchyňu. Byt sa nachádza na okraji mesta L.. Z tade to má zabezpečené spoje, ako autobusy, električka, metro priamo do centra mesta. Dostupnosť je teda dobrá. Rovnako v blízkosti tohto bytu je aj školské zariadenie. Je to jedna zástavka autobusom, kde by mohol mal. v prípade zverenia študovať. Uviedla, že bola sa aj dopytovať na tejto škole ohľadne štúdia mal., pričom jej povedali, že jeden rok by mal. študoval v triede spolu s cudzincami, teda s deťmi, ktoré nehovoria po nemecky a potom následne by bol zaradený už do klasickej triedy hovoriacej nemeckým jazykom. Uviedla súdu, že nepije. Pred 10 rokmi pracovala v krčme, ale u nej sa alkohol v domácnosti nenachádza. Je tomu tak aj z toho dôvodu, že v minulosti utiekla od alkoholika práve do Rakúska. Poberá sociálne dávky a to životné minimum vo výške 1200 eur mesačne. V súčasnosti nepracuje, ale aktívne si hľadá prácu. Je nezamestnaná z toho dôvodu, že v práci odpadla následne sa liečila a počas tohto liečenia jej dali v práci výpoveď. Uviedla, že si bude hľadať prácu tak, aby bola schopná zabezpečiť starostlivosť o mal. dieťa v prípade, ak by jej bolo zverené. V súčasnosti býva sama. Uviedla, že má výdavky v súvislosti s bývaním 330 eur mesačne, ktoré zahŕňajú nájom a elektrinu. Rovnako tiež spláca 30 eur mesačne pokutu, splácať bude približne 1 rok je to za jazdu na čierne. Na B. chodí často. Tento rok bola na B. už niekoľkokrát opakovaně. Vzťah s mal. ma blízky medzi nimi je veľmi láskavý a dobrý vzťah. V telefonickom kontakte sú 3 až 4 krát týždenne. V osobnom kontakte naposledy s ním bola minulý týždeň, kedy ho mala na prázdniny tu na B.. Uviedla tiež, že má spôsobilosť na právne úkony v celom rozsahu, nebola v minulosti obmedzená.

4. Na odročenom pojednávaní dňa 22.09.2025 doplnila, že cez prázdniny mala v domácnosti v K. na prázdninách maloletého A., aj K.. Spolu im bolo veľmi dobre, tešili sa, všetko bolo v poriadku. Deti sa vonku hrali so svojimi rovesníkmi a takisto ich zobrala na kolotoče. Začala maloletého aj učiť nemecký jazyk, maloletý si zapamätal, opakoval základné frázy. Uviedla, že nebude žiadny problém s umiestnením maloletého dieťaťa do školy a má za to, že ani s adaptáciou v K., nakoľko je šikovný a učí sa rýchlo. Jej bytové pomery sa od marca, apríla kedy bolo vykonané šetrenie nezmenili, býva naďalej v rovnakej domácnosti. V prípade zverenia maloletého do jej osobnej starostlivosti, bude žiadať o pridelenie väčšieho bytu, ktorý jej teda má byť pridelený. V súčasnosti si naďalej hľadá prácu, v minulosti pracovala v K. ako upratovačka. Naďalej poberá sociálne dávky, tie sú časovo neobmedzené. Zdôraznila, že maloleté dieťa sa učí rýchlo, je ochotná a teda bude s ním chodiť do školy, bude ho vyzdvihovať zo školy, pretože maloletý ešte nie je v takom veku, aby mohol sám navštevovať školské zariadenie. Rovnako sa s ním plánuje učiť aj poobede po škole, aby začal ovládať nemecký jazyk plynulo.

5. Matka maloletého na pojednávaní dňa 22.09.2025 uviedla, že súhlasí s podaným návrhom. Otec maloletého je alkoholik. Pri starej matky sa bude maloletý mať dobre a rovnako ho matka môže chodiť v K. navštevovať a pozerať, je to najlepšie riešenie pre maloleté dieťa. Uviedla, že do jej starostlivosti maloletý ísť nemôže, pretože je zrakovo postihnutá a nemôže sa o maloleté dieťa starať. Uviedla súdu, že v domácnosti starej matky v K. bola naposledy, keď tam bol maloletý na prázdniny v mesiaci august, domácnosť starej matky je čisto zariadená, všetko je tam v poriadku, pozostáva z kuchyne, z veľkej izby, vždy bolo upratané a čistú v domácnosti. Uviedla, že posledný kontakt s maloletým mala, keď bol na prázdninách u svojej starej matky v K.. Nemecký jazyk ovláda, v súčasnosti býva v D. L. I. B., býva tam aktuálne sama, nepracuje, pretože je zrakovo postihnutá. Poberá pomoc pre nevidiacich, čo je určitá forma nemocenskej dávky vo výške 500 eur mesačne, a takisto dávku v nezamestnanosti vo výške 360 eur mesačne. Nájom si za toto posledné obdobie bude musieť uhradiť sama vo výške 550 eur mesačne + platí elektrinu 80 eur, a takisto má ďalšiu vyživovaciu povinnosť na maloletého K. vo výške 50 eur.

6. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žiar nad Hronom (ďalej len „ÚPSVaR“) k podanému návrhu prvotne zaujal stanovisko, že v súčasnosti nie sú dostatočne preverené podmienky na zverenie maloletého A. do starostlivosti starej matky. Následne ÚPSVaR prehodnotil svoje stanovisko. Po uskutočnení pobytu maloletého u starej matky vo L. a na základe preukázaného stáleho záujmu starej matky, ako aj zmeneného vyjadrenia maloletého A., ktorý po tejto skúsenosti jasne deklaroval, že si vie predstaviť život u starej matky, úrad dospel k záveru, že sú aktuálne splnené podmienky pre zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky. Rodičia maloletého aktuálne nie sú schopní zabezpečiť osobnú starostlivosť. Otec maloletého A. požíva alkoholické nápoje, nemá zamestnanie, pravidelný príjem ani stabilné bývanie. Matka maloletého s

úradom dlhodobo nekomunikuje, jej pobyt nie je známy a nie je možné ju skontaktovať. Úrad preto navrhol, aby bol maloletý A. zverený do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky, keďže preukázala schopnosť aj záujem riadne sa o neho starať. Maloletý sám vyjadril pozitívny vzťah k starej matke a vôľu s ňou žiť. Náhradná osobná starostlivosť má prednosť pred ústavnou starostlivosťou, keďže predstavuje prirodzenejšie a stabilnejšie prostredie pre maloleté dieťa.

7. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľky, matky maloletého a listinnými dokladmi nachádzajúcimi sa v spise, a to: potvrdenia o poberaní dávky v nezamestnanosti a sociálnych dávok, nemocenských dávok navrhovateľkou a príjem č. I. 26b až 32, správa Úradu práce zo šetrenia pomerov č. I. XX, priložená správa č. I. 38, doplnenie návrhu č. I. 39, správa z Centra pre deti a rodiny Kremnica č. I. 40, správa z prešetrenia pomerov č. I. 41, e-mailová komunikácia č. I. 42, správa Mesta Žiar nad Hronom č. I. 21, lustrácia v Registri trestov. Súd tiež oboznámil s pripojenými spismi spisová značka 32P/39/2025, rozsudok č. I. 59, spisová značka 28P/28/2024, uznesenie č. I. 60, spisová značka 5P/45/2017, uznesenie č. I. 16. Na základe vykonaných dôkazov súd zistil nasledujúci skutkový stav.

8. Rodičmi mal. A. sú pán K. A., narodený XX.XX.XXXX, a pani I. B., narodená XX.X.XXXX. Z tohto vzťahu pochádza aj mal. K. B., narodený XX.XX.XXXX, ktorý bol rozsudkom Okresného súdu v Žiari nad Hronom sp. zn. 5P/45/2017 odňatý z osobnej starostlivosti rodičov a umiestnený do M. M. „B.“ L. J. J.. Tým istým rozsudkom bol mal. A. zverený do osobnej starostlivosti otca. Rodina je dlhodobo evidovaná na ÚPSVaR Banská Štiavnica, pracovisko Žiar nad Hronom, pre pretrvávajúce problémy s užívaním alkoholom u otca a zanedbávaním starostlivosti o mal. A. a jeho brata mal. K.. Dňa 05.03.2025 bol mal. A. umiestnený na základe uznesenia (o uložení neodkladného opatrenia) Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 32P/39/2025-41 zo dňa 03.03.2025 do Centra pre deti a rodiny v Kremnici. Následne súd vo veci samej rozhodol rozsudkom č. k. 32P/39/2025-59 zo dňa 19.06.2025, ktorým maloletému uložil výchovné opatrenie a maloletého odňal dočasne z osobnej starostlivosti otca a nariadil mu pobyt v CDR Kremnica na účely zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého na obdobie 6 mesiacov odo dňa umiestnenia maloletého. Po umiestnení maloletého v CDR Kremnica bol zo strany navrhovateľky podaný návrh na zverenie maloletého do jej náhradnej osobnej starostlivosti. Navrhovateľka v súčasnosti býva v sociálnom byte v meste L., kde v minulosti pracovala, aktuálne si hľadá prácu a poberá sociálne dávky vo výške 1.000-1.200 eur. Náklady na bývanie má vo výške 330 eur (nájom + elektrina a plyn). Navrhovateľka je starou matkou maloletého.

9. Podľa čl. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečia a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vláh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

10. Podľa § 45 odsek 1 Zákona o rodine, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa.

11. Podľa § 45 odsek 2 Zákona o rodine, pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa

alebo súrodeneц rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie.

12. Podľa § 45 odsek 3 Zákona o rodine, v rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

13. Podľa § 45 odsek 4 Zákona o rodine, osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

14. Podľa § 45 odsek 5 Zákona o rodine, na správu majetku maloletého dieťaťa sa primerane použijú ustanovenia § 32 a 33.

15. Podľa § 45 odsek 6 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stykať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd.

16. Podľa § 45 odsek 7 Zákona o rodine, vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká.

17. Podľa § 45 odsek 8 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, má tento úrad právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet tohto maloletého dieťaťa. Ak je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti podľa odseku 2 druhej vety osobe, ktorá nemá trvalý pobyt na území B. K., súd povinnému uloží povinnosť, aby výživné poukazoval tejto osobe; úrad práce, sociálnych vecí a rodiny nemá v tomto prípade právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa. Po dovŕšení plnoletosti dieťaťa, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu.

18. Podľa § 45 odsek 9 Zákona o rodine, súd najmenej raz za šesť mesiacov zhodnotí v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí alebo v súčinnosti s inými osobami, ktoré sú oboznámené s pomermi maloletého dieťaťa, výkon náhradnej osobnej starostlivosti, a to najmä kvalitu starostlivosti o dieťa v náhradnej osobnej starostlivosti a skutočnosť, či rodičia môžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa.

19. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

20. Podľa § 62 odsek 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností a možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

21. Podľa § 62 odsek 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30

% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

22. Podľa § 62 odsek 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

23. Podľa § 75 odsek 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného.

24. Podľa § 76 odsek 1 Zákona o rodine, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

25. Podľa § 81 odsek 1 Zákona o rodine, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

26. Zverenie maloletého dieťaťa do výchovy inej osoby než rodiča je výnimkou zo zásady, že výchova maloletého dieťaťa je predovšetkým úlohou rodičov. Zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti musí byť pritom vždy opreté o starostlivé a spoľahlivé objasnenie tých okolností, ktoré svedčia pre záver, že žiadny z rodičov nie je schopný náležitým spôsobom zaistiť riadnu výchovu dieťaťa (R 64/1968). Dieťa možno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti len vtedy, ak rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o dieťa. Dôvody na strane rodičov môžu mať subjektívny i objektívny charakter. Môžu byť spôsobené zavineným zanedbávaním starostlivosti alebo aktuálnou nezavinenou neschopnosťou rodičov postarať sa o svoje maloleté dieťa. Zmyslom náhradnej osobnej starostlivosti je zabezpečiť dieťaťu v nepriaznivej životnej situácii, pozbavenému jeho prirodzeného rodinného prostredia, čo možno najbližšie podobné rodinné prostredie.

27. Súd mal po vykonanom dokazovaní za preukázané, že zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky, ktorá je jeho starou matkou, je v najlepšom záujme dieťaťa, a to z toho dôvodu, že rodičia maloletého nie sú schopní zabezpečiť riadnu výchovu a starostlivosť. Neschopnosť rodičov maloletému zabezpečiť riadnu starostlivosť potvrdzuje to, že maloletý sa od marca 2025 nachádza v F. G. na základe uloženého výchovného opatrenia, pričom v súčasnosti sa vedie aj samostatné súdne konanie o nariadení ústavnej starostlivosti maloletému. Matka maloletého na pojednávaní uviedla, že žije v D., je zrakovo postihnutá a o maloletého nie je schopná sa postarať, ani sa starať nechce. Vyplýva to rovnako z jej postoja, keď dlhodobo o maloletého nejaví bližší záujem, donedávna sa s ním nekontaktovala, ani predchádzajúcich súdnych konaní týkajúcich sa maloletého sa aktívne nezúčastňovala a nekomunikovala s ÚPSVaR. Otec maloletého má dlhodobo výrazný problém s užívaním alkoholických nápojov, ktorý bagatelizuje. Nemá zabezpečené bývanie, z predchádzajúceho nájmu bol vystaňovaný z dôvodu dlhu na nájmomnom. Býva u rodičov v chatovej oblasti G. (v chatke), pričom toto bývanie je problematické vzhľadom na to, že jeho rodičia nie sú ochotní akceptovať jeho aktuálnu družku. Nevykonáva žiadnu prácu, ktorou by si zabezpečil nejaký príjem. Všetky maloleté deti otca (mal. A., K., J.) sú aktuálne umiestnené v zariadeniach (CDR/profesionálnej rodine), kde im je poskytovaná starostlivosť, pretože otec nie je schopný sa o mal. deti náležite postarať. Jeho správanie a konanie nevedie k žiadnej náprave, či zlepšeniu, hoci pred súdom opakovane verbalizoval polepšenie, je dlhodobého charakteru. Otec neprejavuje žiadnu snahu o zmenu spôsobu života a zabezpečenia lepších podmienok pre rodinu. Otec tiež kolíznej opatrovníčke už viackrát uvádzal, že plánuje odísť žiť do N. bez mal. detí. Nezujem otca o starostlivosť o mal. A. po jeho umiestnení do CDR Kremnica súd vyhodnotil aj na základe tej skutočnosti, že na predmetnom konaní o zverení maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti sa otec aktívne nezúčastňoval, neprišiel ani na jedno pojednávanie, hoci má vedomosť o priebehu tohto konania. V zmysle zákonnej dikcie maloleté deti možno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti len vtedy, ak rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o mal. deti. Súd má za to, že táto podmienka v danom prípade je splnená, pretože rodičia nie sú schopní zabezpečiť riadnu starostlivosť a výchovu maloletého A..

28. Ako už súd uviedol zmyslom náhradnej osobnej starostlivosti je zabezpečiť dieťaťu čo možno najbližšie podobné rodinné prostredie. Navrhovateľka je starou matkou maloletého. V domácnosti

starej matky má maloletý zabezpečené nielen základné životné potreby, ale aj stabilné a pokojné prostredie umožňujúce sa sústrediť na školu, rozvíjať vzťahy s príbuznými, rovesníkmi a celkovo zažívať zabezpečenú emocionálnu podporu, pocit istoty, ktorý je pre jeho zdravý vývoj kľúčový. Pri prešetrení pomerov v domácnosti navrhovateľky vo L. súd vychádzal z tvrdení navrhovateľky, ňou predložených listinných dôkazov a tiež z postoja kolízneho opatrovníka, ktorý zhodne s orgánom L. detská a mládežnícka starostlivosť konštatoval, že z hľadiska bývania nie sú žiadne zásadné prekážky, ktoré by bránili starostlivosti starej mamy o maloletého. Stará matka žije v sociálnom nájomnom byte mesta L.. Ide o jednoizbový byt s kuchynskou časťou, kúpeľňou, WC. Byt je menší, ale účelne zariadený, čistý a v dobrom technickom stave. V prípade, že by mal. A. bol zverený do jej opatery, plánuje požiadať o väčší byt. Už je v kontakte so sociálnou pracovníčkou vo L., ktorá jej prisľúbila pomoc. Kolízny opatrovník tiež komunikoval za účelom prešetrenia pomerov v domácnosti starej matky s Centrom pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže, ktorý mu poskytol správu zo šetrenia pomerov zo dňa 14.04.2025. Navrhovateľka tiež predložila kolíznemu opatrovníkovi správu o šetrení pomerov rakúskym orgánom - Viedenská detská a mládežnícka starostlivosť (táto správa je síce datovaná 01.04.2025, avšak navrhovateľke bola vystavená príslušným orgánom v mesiaci august 2025). Súd má za to, že záver kolízneho opatrovníka, že na strane navrhovateľky sú splnené hmotné a bytové podmienky pre starostlivosť o maloletého. Navrhovateľka je schopná zabezpečiť komplexnú a riadnu starostlivosť o maloletého vo vhodných podmienkach, vie ho začleniť do spoločnosti vo Viedni, maloletý tam bude navštevovať školu, naučí sa nemecky. Je v najlepšom záujme maloletého, aby mal zabezpečené pre svoj vývoj stabilné a bezpečné prostredie, ktoré mu v súčasnosti môže poskytnúť na požadovanej úrovni stará matka.

29. Súd rovnako posúdil zákonné predpoklady navrhovateľky na zverenie jej maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území B. K., ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie. Navrhovateľka spĺňa všetky zákonné predpoklady – je bezúhonná, s trvalým pobytom na území SR, aj keď sa zdržiava v K. v meste L., a má plnú spôsobilosť na právne úkony. Medzi navrhovateľkou a maloletým je vybudovaný silný citový vzťah. Súd bližšie k s osobnostným predpokladom uvádza, že zdravotný stav navrhovateľky umožňuje starostlivosť o maloletého, rovnako jej vek umožňuje starostlivosť o maloletého, osobnostné a morálne predpoklady súd vyhodnotil pozitívne. Navrhovateľka tiež vedie usporiadaný spôsob života. Z vykonanej lustrácie síce vyplynulo, že navrhovateľka bola v minulosti trestne stíhaná, avšak bolo to pred viac ako 20-timi rokmi, pričom odvtedy došlo k zmene v správaní sa navrhovateľky. Raz bola trestne stíhaná v roku 2014, avšak nejednalo sa o závažný trestný čin, bolo jej uložené podmienkové odňatie slobody so skúšobnou dobou, v rámci ktorej sa osvedčila a v súčasnosti sa na ňu hľadí, akoby nebola odsúdená. Od roku 2014 nebola trestne stíhaná. Na základe uvedených skutočností súd vyhodnotil, že navrhovateľka spĺňa zdravotné, osobnostné, morálne predpoklady a súčasne jej spôsob života zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého. Pokiaľ otec kolíznej opatrovníčke namietal, že navrhovateľka je alkoholička, tieto svoje tvrdenia žiadnym spôsobom nepreukázal a z vykonaných šetrení nevyplýva akékoľvek zvýšené požívanie alkoholických nápojov navrhovateľkou.

30. Pri rozhodovaní súd zohľadnil najlepší záujem maloletého s poukazom ustanovenia čl. 5 základných zásad Zákona o rodine ako aj článok 3 Dohovoru o právach dieťaťa (záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnyimi alebo zákonodarnými orgánmi). Súd tiež rešpektoval aj vyjadrený názor maloletého, ktorý po uskutočnení prázdninového pobytu u starej matky uviedol, že by veľmi chcel bývať u starej mamy, pretože si pobyt vyskúšal a vie si to predstaviť. Začal sa už učiť po nemecky. Ocenil starostlivosť a podporu starej mamy a vyjadril presvedčenie, že ho má rada. Naopak, vyjadril nechť žiť s otcom.

31. Súd veľmi citlivo zvažoval najlepší záujem maloletého na jeho zverení do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky, a to aj s prihliadnutím na to, že stará matka žije v K., v meste L.. V prípade zverenia maloletého do jej osobnej starostlivosti to de facto znamená pre maloletého výraznú zmenu

prostredia, keď sa presťahuje do L., začne navštevovať školu vo Viedni a učiť sa nemecký jazyk. Súd detailne zvažoval na jednej strane vhodné podmienky a prostredie pre vývoj, ktoré maloletému môže ponúknuť stará matka vo L., a na druhej strane podstatnú zmenu, ktorú podstúpi maloletý v súvislosti s novým jazykom, školou, prostredím, či odlúčením od brata a otca. Súd tiež zvažil, či maloletý aj z intelektuálneho hľadiska sa dokáže adaptovať v novom prostredí, naučiť nový jazyk. Aj z tohto dôvodu súd prvé pojednávanie odročil s tým, aby maloletý absolvoval prázdniny, resp. pobyt vo L. so starou matkou a okúsil nové prostredie, ktoré by ho v prípade zverenia čakalo. V období od 27.08.2025 do 03.09.2025 bol maloletý A. na pobyte u svojej starej mamy v K.. Spolu s ním sa pobytu zúčastnil aj jeho brat maloletý K.. Mal. A. bol z prostredia vo L. nadšený, veľmi pozitívne hodnotil starú matku, jej domácnosť, ich vzájomný vzťah. Dokonca sa začal učiť po nemecky základné frázy. Súd po náležitom zvážení najlepšieho záujmu maloletého dospel k záveru, že je skutočne v záujme maloletého, aby vyrastal v domácnosti starej matky, hoci to pre neho znamená veľkú zmenu v živote. Súd tiež zohľadnil možnú budúcnosť, ktorú mu ponúka riadna starostlivosť a výchova zo strany starej matky vo L., a možnosti, ktoré sa mu môžu naskytnúť ak bude ovládať nemecký jazyk. Maloletý je vo veku, kedy sa dokáže naučiť nemecký jazyk a dokáže sa pomerne jednoducho prispôbiť novému prostrediu, ak ho v tom bude stará matka podporovať a pomôže mu s výučbou nemeckého jazyka, ktorý stará matka ovláda. V prípade, ak by súd maloletého starej matke nezveril, ale ponechal ho nateraz v CDR Kremnica, je vysoko pravdepodobné, že by maloletý zotrval v ústavnej starostlivosti dlhodobo, možno až do dovŕšenia plnoletosti. Čo sa týka zohľadnenia súrodeneckých väzieb, maloletý A. môže byť jednak v telefonickom kontakte so svojim bratom, a môžu sa tiež stretávať počas prázdnin. Mal. K. môže ísť na prázdniny do Viedne za bratom, keď aj v auguste na prázdninách vo L. boli obaja bratia. Mal. A. tiež bude často spoločne so starou matkou navštevovať rodinných príbuzných na B. a môže navštíviť aj svojho brata. Navrhovateľka aj doteraz chodila na B. opakovaním, niekoľkokrát za polrok. Súrodenecký vzťah teda zostane zachovaný. Je podstatné zdôrazniť, že mal. K. sa od jeho umiestnenia nachádza v inom zariadení ako mal. A., preto ani doteraz ich vzájomný kontakt nebol každodenný. Navyše stará matka pred súdom vyjadrila úvahu o možnosti zveriť aj mal. K. do jej náhradnej osobnej starostlivosti. Čo sa týka matky, tá súdu uviedla, že maloletého bude navštevovať vo L., je to pre ňu bližšie ako chodiť na B.. Čo sa týka otca, s tým môže byť maloletý tiež v kontakte telefonickým a rovnako osobným, pokiaľ bude na B..

32. Na základe vyššie uvedeného súd dospel k záveru, že je nepochybne v záujme maloletého, aby bol zverený do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky, ako jeho starej matky, ktorá má s maloletým vytvorený citový vzťah a vie nahradiť starostlivosť, ktorú by mu mali poskytovať rodičia. Súd počas konania nezistil žiadne tak závažné skutočnosti, ktoré by bránili zvereniu. Za uvedenej situácie v rodine, ako i s prihliadnutím na zákonný postulát, že náhradná osobná starostlivosť o maloleté dieťa má prednosť pred ústavnou starostlivosťou, súd považuje zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti za nevyhnutný zásah, odôvodnený potrebou zaistenia stabilného a bezpečného výchovného prostredia pre maloletého. Z uvedených dôvodov súd podanému návrhu navrhovateľky vyhovel.

33. Súd zároveň týmto rozhodnutím navrhovateľke vymedzuje rozsah jej práv a povinností k maloletému, a to tak, že navrhovateľka je oprávnená a povinná sústavne a dôsledne sa starať o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého, pričom právo zastupovať ho a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach.

34. Keďže v súlade s ust. § 45 ods. 7 Zákona o rodine zverením maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti nezaniká vyživovacia povinnosť rodičov k dieťaťu, súd určil obom rodičom povinnosť prispievať na výživu maloletého s poukazom na § 45 ods. 8 Zákona o rodine na účet príslušného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny.

35. Čo sa týka výšky výživného, pri jej ustálení súd vychádzal zo zistených majetkových a príjmových pomerov na strane rodičov a odôvodnených potrieb maloletého. Vo vzťahu k vyživovacej povinnosti matky vychádzal súd z tvrdení, že matka je súčasnosti nezamestnaná a poberá pomoc pre nevidiacich, čo je určitá forma nemocenskej dávky vo výške 500 eur mesačne, a takisto dávku v nezamestnanosti vo výške 360 eur mesačne. Nájom hradí 550 eur mesačne (za určitých podmienok jej na nájom prispieva štát), platí elektrinu 80 eur, a takisto má ďalšiu vyživovaciu povinnosť na maloletého K. vo výške 50 eur. Iný príjem nemá. Z tohto dôvodu súd matke učil vyživovaciu povinnosť vo výške 50 eur mesačne rovnako ako má k maloletému K.. Vo vzťahu k vyživovacej povinnosti otca súd vychádzal zo skutočnosti, že otec nepracuje, nemá vlastné bývanie, býva u rodičov. Jeho majetkové a sociálne pomery

sú nepriaznivé, to však neznamená, že na maloleté dieťa i naďalej nemá vyživovaciu povinnosť. Z tohto dôvodu súd otcovi učil najnižšiu možnú zákonnú minimálnu vyživovaciu povinnosť vo výške 30 % zo sumy aktuálneho životného minima na neplnoleté nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona, čo v súčasnosti predstavuje 38,92 eura mesačne. Súd má za to, že vyživovacia povinnosť oboch rodičov zodpovedá ich možnostiam a schopnostiam, majetkovým a zárobkovým pomerom. Súčasne vyživovacia povinnosť má prednosť pred inými výdavkami, ktoré rodičia nemusia nevyhnutne uhrádzať. Potreby maloletého tiež budú uspokojované zo sociálnych dávok poskytovaných štátom pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, preto má súd za to, že ním určená vyživovacia povinnosť je dostačujúca pre hradenie základných životných potrieb maloletého.

36. Súd styk rodičov s maloletým dieťaťom počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti neupravil, keď ust. § 45 ods. 6 Zákona o rodine vyžaduje návrh rodiča, resp. osoby, ktorej je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, na úpravu styku. V predmetnej veci takýto návrh nebol vznesený, matka uviedla, že maloletého bude navštevovať v domácnosti starej matky, z D. to má blízko, a stará matka s týmito návštevami vyjadrila súhlas. Návšteva matky maloletého v domácnosti u starej matky prebehla aj v čase, keď tam bol maloletý na prázdninách. Čo sa týka otca, stará matka súdu uviedla, že pokiaľ budú s maloletým na Slovensku, tu sa môže otec s maloletým kedykoľvek stretnúť, rovnako vždy umožní ich telefonický kontakt. Z uvedených dôvodov súd nerozhodoval o úprave styku rodičov a maloletého.

37. Záverom súd dodáva, že raz za šesť mesiacov bude hodnotiť v súčinnosti s ÚPSVaR kvalitu starostlivosti o maloletého v náhradnej osobnej starostlivosti a či sa rodičia môžu osobne o maloleté dieťa postarať s tým, že ÚPSVaR dvakrát ročne podá súdu správu vždy k 30.06. a 31.12. príslušného kalendárneho roka. Vzhľadom na aktuálnu situáciu maloletého, ktorý sa bude zdržiavať so starou matkou v K. K., súd bude dohliadať na kvalitu starostlivosti o maloletého aj prostredníctvom príslušných rakúskych orgánov, resp. Centrum pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže. Rovnako zo strany navrhovateľky sa vyžaduje vysoká úroveň súčinnosti s ÚPSVaR a súdom, aby bolo možné posúdiť vykonávanie náhradnej osobnej starostlivosti, na čo bola navrhovateľka súdom na pojednávaní upozornená.

38. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

39. Podľa § 57 CMP, o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

40. Podľa § 58 CMP, o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

41. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, pretože nezistil žiadne okolnosti, ktoré by odôvodňovali priznanie náhrady trov konania a súčasne ani žiaden z účastníkov náhradu trov konania nežiadal priznať.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Žiline prostredníctvom Okresného súdu Žiar nad Hronom (§ 362 ods. 1 CSP) v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto odvolanie podal (§ 125 ods. 3 CSP).

Tento rozsudok nemôžu účinne napadnúť odvolaním tí účastníci konania, ktorí sa vzdali práva podať odvolanie proti rozsudku po vyhlásení rozsudku.

Podľa § 363 CSP, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisovú značku tohto konania) uvedie, proti

ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie dôkazy alebo tvrdenia, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 62 ods. 1 CMP, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Podľa § 62 ods. 2 CMP, odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 CMP, v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Podľa § 44 CMP, rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti. Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na nariadenie súdneho výkonu rozhodnutia podľa 4. časti CMP.